

Any X

Núm. 442

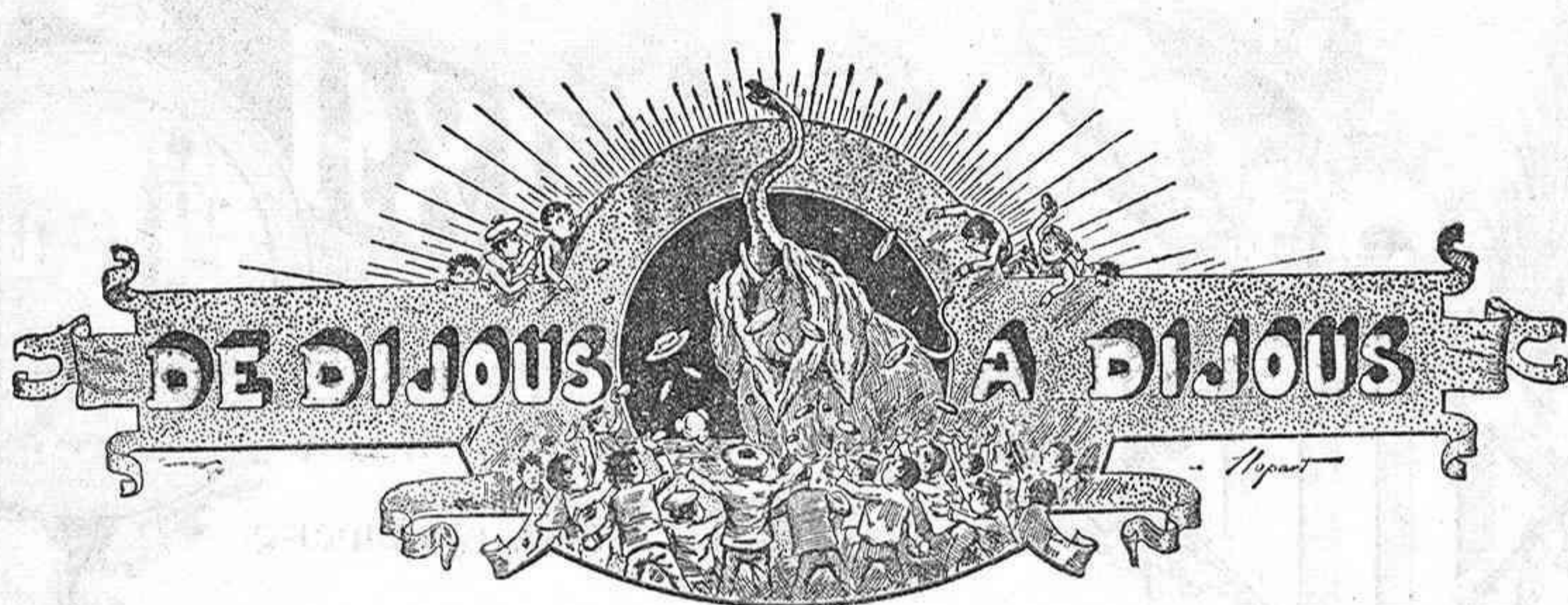
Barcelona 18 de Febrer de 1897

GUERRERA DE RESTAURANT

—¿Es guerrera?—Y molt valenta,
pró té un cor que tot ho val;
si la volen fer contenta
li pagan sopá y absenta
en lo present Carnaval.

DESD' ara, de la llista dels adagis esborrarem aquet, si no 'ls sab greu: «*Sempre fan los infants lo que veuen fer als grans.*» Es dir, l' esborrarem quan se portin á terme 'ls treballs projectats pera regenerar nostre Teatro, uns; y pera reaccionar mentrestant altres.

Perque... m' explicaré: Ja molt antes de que 's parlés del famós Teatro municipal, los *petits autors*, en vista del mal aspecte que presentava la dramática catalana, á conseqüencia de la enfermetat gravíssima que la té postrada, y en virtut de que veyan que 'ls *autors grans* 's miravan á la pacient ab una indiferencia que semblava voler dir:—¡que 's mori!—s' obrí 'l concurs aquell ahont obtingueren 'l premi las *Bases* pera la fundació d' una «Societat d' autors y compositors dramátichs catalans», de las quals varem ocuparnos ab merescut elogi en un de nostres números y en aquesta secció mateixa, per tractarse de la regeneració que deyam.

Y avuy, la Societat «Melpómene», ab un interés que l' honra, sense que hagi vist fer rés práctic en pró del Teatro catalá y dels autors, á cap de las grans Societats literarias catalanas, s' ha proposat conseguir la reacció de que parlavam obrint un *Concurs d' estrenos* d' obras originals.

La «Societat d' autors y compositors dramátichs catalans», qu' está organisantse, y la Societat «Melpómene», ja organizada, poden ben bé ab son procedir expontani y lleal servir de motiu justificat, donchs, pera la eliminació del adagi de referencia. Sino aixó, tenen dret á *invertirlo*. vull dir á modificarlo en sentit invers, aixís: *Haurían de fé 'ls grans lo que fassin los infants.*

Que convé, después d' una reacció *melpomenada*, una regeneració *tombada* á lo Guasch, ho proclama d' una manera gráfica lo balans teatral del any passat.

Nostre apreciat colega *Lo Teatro Regional* publicá dit balans; y per lo mateix que 'l tal balans canta á solo la, avuy, vida errant de la Literatura dra-

mática catalana sense necessitat d' acompanyament de bombo (ja que tocant lo violón n' hi há ben bé suficient), varem considerar qu' era per demés co-rejarlo ab comentaris, á fi y efecte de que sigués mes fácil d' apendre la trista llissó que dona aquell *estat de comptes* á n' els que alardejan d' esser amants de Catalunya y no fán cas de la crissis tremenda perque atrevessa nostra desgraciada escena.

Ben explicitament se llegia en lo *Resúmen* que seguía á dit Balans, referintse al augment del número d' obras estrenadas l' any 1896, en proporció á las que s' estrenaren durant l' any anterior. Deya: «¡Llástima que la cantitat aumentada no respongui á la calitat!»

Es que si Deu, las Bases de 'n Guasch y la «Melpómene» no 'ns ajudan, no se pas qui 'l posará á tó á nostre Teatro. Perque 'l Teatro *gura* ¡qué dich! lo Teatro municipal m' sembla que será un castell feudal, ahont perilla que no tingan entrada ó acullida tots los que no vagin provehits d' una contrasenya oficial a' cansada á preu de papers... ridicols: la pó 'ns ho fá dir, per la furtó que farà de caci-quisme.

Nosaltres enteném que 'l Teatro no ha de ser municipal, ni polissón; sinó ben paysá y sense cap uniforme, no ha de dependir oficialment de ningú, y oficiosament de tothom que puga donarli vida, ja ab fruyts de la imaginació, ja ab elements de la butxaca; que tant talent com diner es lo que 's necessita pera reaccionarlo y regenerarlo.

De lo contrari, á pesar dels bons desitjos del Municipi, continuaré aqueix justificat retrahiment dels autors de primera fila independents, y aqueixa apatia que s' explica per part dels de segón y tercer rengle lliures de compromisos y atencions, obligats que vindrán (com ara venen) los primers á demanar socorro á fora terme, y 'ls últims á demanar caritat á las dignas Societats recreativas que 'ls amparan per amor de Deu, y encare gracias; sort dels *aficionats*; que sinó... del Teatro Catalá ja no se 'n cantaría gall, ni gallina.

PEPET DEL CARRIL.

Al ball de màscaras

VOLGUENT riure de valent
y passar distret la estona...
¡Se 'm va acudí 'l pensament
de disfressarme de donal
Y dit y fet; 'm vesteixo...
Espero tocar las deu...
y després 'm dirigeixo
tot xano-xano al Liceu.
Pró... es just advertir avans
que tinch un cós molt *bufó*
y que imito 'ls ademans
de la dona, ab perfecció...
que gasto uns ulls expressius
y tinch la veu atiplada
y 'ls llavis incitatus...
¡en fi, una dona pastada!
A mes per representar
perfectament mon paper,
d' amagat 'm vaig posar
un vestit de ma muller;
y com la meva costella
es com jo, baixa y grassona,
ficat dintre 'l vestit d' ella,
¡semblava tota una dona!
Entro, donchs, dintre 'l saló
qu' estava radiant, per cert,
d' elegancia y distinció,
y... ¡comenso á fé 'l cap-vert!
Lo ball primer, vaig fet bulla
ab un senyor reposat
qu' ab tot y ser de *La Fulla*
¡era una calamitat!
¡Un fulano tant *fogós*
y ab tal dóssis d' experiència,
que si al punt no toco 'l dos
¡casi hi perdo... la ignocencia!
Després del vell, me va emprendre
un jove ab posats de *sant*;
-(Aquest si que 'l dus á vendre)-
vaig dir entre mi pensant.
Y en efecte, dantli joch,
va perdre son posat místich
y al veurel encés com foch
li vaig dir ab tò humorístich:
—Tu. tens algo.
—¡Es clar que sí!
—¿Qué tens?
—Tinch aquí, un *volcán*
—Donchs, mira aném cap' allí...
me l' ensenyarás... ¡sopant!—
¿Qué vaig haver dit, gran Deu?...

Va esquitllarse á *quèma ropa*.
¡Sols duya l' infelís... deu'
santíssims, per fer la *copa!*
Ja aburrit, fora de tino,
malehia ma *planeta*,
quan ve un tot *letxuguino*,
m' atura y diu:
—*Senyoreta*,
vol ferme l' inmens favor
de guardarme 'l ball següent:
—¿Y per qué no?... Si senyor...
¡no hi tinch cap inconuenient!
—¿Accepta?
—Per tots 'ls balls.
—Donchs donguim 'l bras, *hermosa*.
—No hi faig pas escarafalls
¡No desitjava altra cosa!
—Del modo que vosté 'm parla
sembla que 'm coneix.
—Ja ho crech.
—Donchs aixís no puch deixarla..
(Ja t' tinch!... Ja hi pescat un *tech!*)
Mentres ballant m' abressava
estretament, ma parella,
lo seu cap al meu juntava
y 'm deya mots á l' orella
—Ay, *mano*, pensava jo,
tu veste escalfant .. de cascos
qu' al final de la funció,
t' en durás lo rey dels xascos,—
Mes com no li responía,
va dirme al fi.,
—En Bàbia estich .
vosté ha dit que 'm conexía
no es vritat?...
— Sí!
—¿Com me dich
Jo. tot seguintli la beta
vaig contestarli al instant.
—Respondré á tal pregunteta
quan siguém al... Restaurant!
—¿Si no ho sab?...
—¡Vaya que sí!
- M' ensarrona ..
—¡Mal pensat!
—Donchs, apa, aném cap allí. .
—Ja has caygut.. Ja t' hi *pescat.*)
Després d' un sopá excelent
despatxat molt á conciencia,
y ab bastant amaniment

de *mimos*... sens trascendencia,
va dirme 'l *pagano*:
—Es hora
de veure si sabs qui soch...
—¿Volsquet' ho digui? donchs fora...
¡No ets res mes que un gran badoch!
á qui hi fet pagá un sopar;
un infelís...
—¡O infelissal—
y al dir aixó 's va arrencar
perruca y barba postissa,
y acostant son rostre al meu
va ensenyarme la carona
blanca 'l mateix que la neu
de la meva própia dona!...
—¿Qué miro? ¿Tu aquí?
—Sí, jo...
—¿Com has vingut?
—Detrás teu...
M' agrada la diversió
y 'm vull divertir, fill meu!...
—Pro 'l teu pas es atrevit
y res al darlo t' abona...
—¿Es dí, qu' allí ahont va 'l marit
no pot anarhi la dona?...
—Ah no; tals rahóns son falsas..
—Tu 'l camí m' has ensenyat...
—¿Per qué t' has posat las calsas?
— Perque tu las has deixat!
—Pró tu, en llochs aixís perillas...
—No es menor 'l perill teu...
—A n' aquí 'l meu nom humillas.
—¡Y tu rebaixas 'l meu!...
ab aixó fora cansóns
resignat y paga 'l gasto...
Si jo porto 'ls pantalóns
tu te 'n tens la culpa... ¡trasto!
—¿Pró y demá? ..
—Te 'ls tornaré
si 'm tornas tu las faldillas.
—¡May mes me las posaré!
—Donchs, apa; á fer *tercerillas!*
Y en lloch de sopar de gorra
com m' havia imaginat,
cinch naps valgué la patxorra
de m' adorada meytat.
Y en lloch del plat que volía
que 'm surtís barato y nou...
Vaig menjar... com cada día!
y hasta si 'm descuydo... ¡bou!!
M. RIUSEC

AMOROSAS

No falta qui lo nostre amor critica
sense importarli res;
mes ja se sab que lo qu' es de brams d' ase
no 'n puja cap al cel.

Diuen que no t' estimi, vida meva ..
¿Per qué ho dirán?
¿Será la enveja de veurens ditxosos
Aymanntos tant?

RAMÓN LLEI.

ESPUÑAS MILITARS

—Me han dicho, Mantecas, que á cada *cuatrupeto* de los que montan los de caballería, le llaman en Portugal; cuatro piés de caballo.

—Pues mira, Lirondo, si vas allí, te llaman: *dos patas de hombre*.

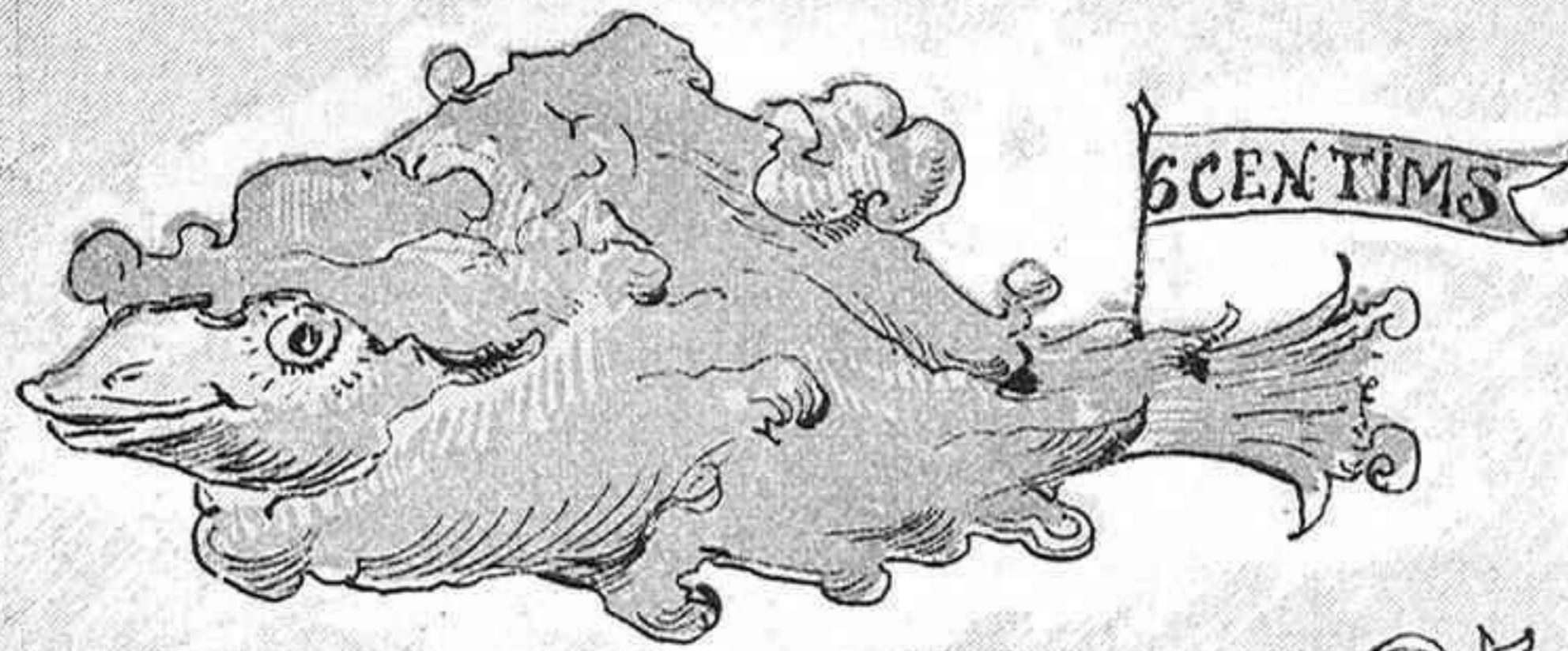
—Cómo te vea mas con la Pepa, te pego dos guantás, porque ella me dá pá tabaco, y yo me lo fumo solo... y las cajetillas que té dá á tí, te las fumas solo también... ¡y eso no es de buenos amigos, sò morral!

En Pau, Pep, Manel y Panxo,
qu' esperan ab gran desfici

que s' acabi l' exercici
y senti 'l dols toch de ranxo.

LOS TRES ÁPATS DE UN OBRER VIUDO

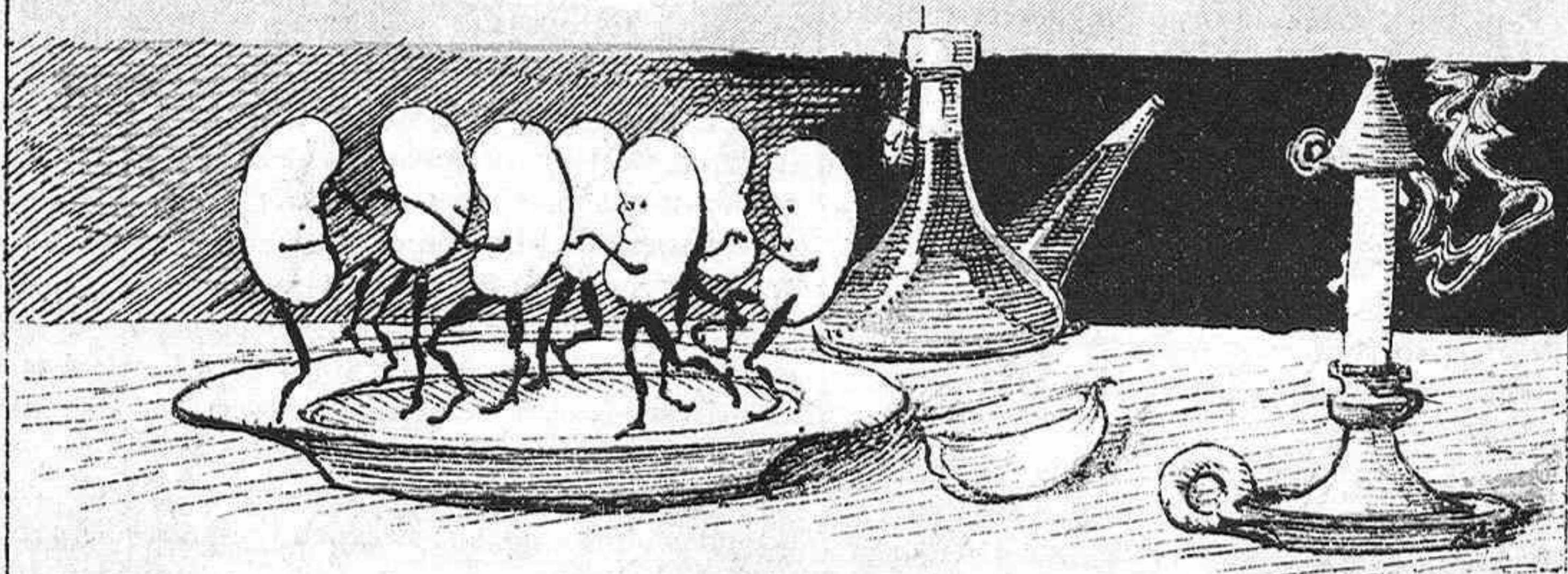
Xipella

ESMORZAR: *Un submarí embarrancat, per altres noms: guardia civil ab casaca y arengada de bunyol.*

DINAR: *Escudella magre, bullit idem, y per postres..... un gran bullit de castanyas, plors, xiscles y caygudas.*

SOPAR: *Menuts de gallina (mongetas secas) un allet, un tragué del pastós del Ninot.. y després á tan- car los ánechs—vulgo, quitxalla—y á Sani Cugat, patró dels llençols, hasta que la malehida esquella de la fàbrica li diga ab son monótono llenguatge: «¡Arriba, Manel, qu' es hora de tornarhi!»*

UN DRAMA VERT

Encare que jo no escrigui *peces* per pessas y *pece-*
tes per pissetas, com escriuhen los modernistas,
tinch també las mevas aficions simbólicas, nigro-
mánticas y estrambólicas.

Pocas setmanas fá qu' un valerós soldat del mo-
dernisme, va clavarnos entre cap y coll, un pro-
jectil literari, lo qual, per mes que á las personas
de poca penetració assombri, rebé en las fonts bap-
timals lo titul de drama *morat*.

Aquet calificatiu que, á primer cop de vista, sem-
bla una heretjía literaria, entranya tanta trascenden-
cia com aquell dit enrabanat que 'ns mostra l' in-
mortal marino genovés desde lo mes elevat de son
altíssim monument. Ab lo seu dit, Colón vol dirnos:
«Allí vaig posar lo dit á la llaga... allí 's troban las
Américas» Y lo *morat* del drama que 'ns ocupa, vol
significarnos: «La societat present está plena de
morats... y 'ls *morats* son la conseqüencia inmedia-
ta dels nyanyos que 's reparteixen en la horrorosa
lluyta que en ella está sostenintse.»

Aixó es tan clar com un llum d' oli.

Per aquet motiu, jo, que vaig adelarar darrera la
llum, imitant á la incauta papallona, hi descubert
que la nostra societat no presenta sols morats mes
ó menos grossos, sinó que 'ls seus horitzonts son
verts com un fel, verts com una garba d' aufals; vert
es lo seu ambient (?) verts los seus camps, verts
molts de sos menjars, verda sa esperansa... y fins,
per desdoro de la classe, verts son la majoría de
sos vells, que arrossegant los peus y fentselshi la
boca aygua, empaytan com en sos anys juvenils
á las *raspas*, modistetas y baylarinas.

¡Nos trobém en un período d' espantosa verdó!
¡Y aquesta verdó ha de fer mes estragos que la te-
muda peste bubónica!

Per lo tant, deixantnos ja del tó gris y del groch
de cuyna, y del morat... devém dedicar tota nostra
atenció al tó vert, que, salvo millor parer y hasta
nova ordre, podría ser lo color llegítimament mo-
dernista.

Un drama vert, ara com ara, sería un éxit bri-
llant.

Trobar un argument *verdós*, no es, crech, una co-
sa gayre extraordinaria.

Jo tinch presas ja algunas notas, que, convenient-
ment lligadas, corretjidas y aumentadas, considero
que, al veure la llum de las *candilejas*, deixarian
verts als espectadors.

Estamparé á continuació 'l fruyt dels meus des-
vetllaments y estudis, per si algun geni del simbo-
lisme, ab mellors alas que las mevas, aixeladas des-
de ma naixensa, vol empendre 'l vol per totas las
regións verdosas del Univers, per venir á caure
després sobre 'ls nostres escenaris en pluja d' es-
meragdas y gabias de lloro... ab lloro y tot. Dech

advertir, qu' encare que qui s' aprofités de las mevas
notas, fos lo mateix plagiari que tots coneixém, no
s' obriria la meva boca pera dir: « Caballers: aquest
home m' ha robat... ¡agafeulo! »

Los personatjes del drama podrian ser los se-
güents:

D. *Albert Julivert*, vell vert; portará ulleras ver-
das y un clavell vert al trau de la solapa d' un levi-
tón del mateix color. Aquet personatge se barrejará
en totas las conversas, pera fer saber que va en-
riqueirse pintant catres. Si l' autor li sab treure pun-
ta, D. Albert pot resultar l' actor... mes vert, qu'
hagi trepitjat escenaris.

D.ª *Alberta Fontcuberta*, esposa del anterior y
vella com ell. A fí de que 'l públich se fassi cá-
rrech de la incompatibilitat de caràcters entre aques-
ta senyora y 'l seu marit, D.ª Alberta, á pesar del
seu nom, vestirá una bata groga y 's tenyirá 'ls ca-
bells, de color d' or. Se barrejará també en totas las
conversas, pera fer saber que no 's cosiderará ditxo-
sa fins 'l día que D. Albert li concedeixi trasladarse
del verdós carrer del Pí (domicili matrimonial) al
simpátich carrer d' en Groch. Crech molt oportú
que D.ª Alberta tingui 'l fel sobreixit.

Berta Verdós, 30 anys, modista á ratos. Será tan
verda com lo seu apellido y tindrà un nen de
8 á 9 anys, lo qual, per un fenómeno d' atavisme
vert, anirá sovint á la plassa y robará tantas matas
d' ensiam com pugui... y mes d' un cop, per dis-
tracció, algun relotje. La Berta se barrejará igual-
ment en totas las conversas, pera fer saber, qu' es
viuda y honrada, de lo que 'l públich en deduirá
qu' es soltera y... etc. Aquet personatge rebrá las
visitas de D. Albert, y dirá á las vehinas y á la ten-
da, que 'l Sr. Julivert es lo seu padrí.

Dels personatjes secundaris no val la pena de
parlarne.

L' argument podrá ser lo que va á continuació:

ACTE PRIMER.—Sala en casa de D. Albert. Se
veurán en incomprendible barreja mobles verts y
grochs. D.ª Alberta, sentada en una butaca groga,
ab motiu d' acostarse 'l Sant del seu senyor, está
brodantli, per regalarli en tan *fausto dia*, un casquet
groch. Al sentir los passos de D. Albert qu' acaba
d' arribar del carrer, amaga la seva labor. Lo nos-
tre home s' acosta á la *seva costella*, ab un lloro, que,
per distréurels, ha comprat als aucellayres de la
Rambla, que s' instalan sota l' encisadora verdor
dels corpulents plátanos. D.ª Alberta lluny d' ale-
grarse del present, agafa 'l lloro y 'l llensa á terra
ab má despiadada. Lo senyor Julivert corre á auxi-
liar al pobre animaló, y explica després ab tó sen-
sentenció á la seva senyora lo significat de cada
un dels colors, deixant al groch, com es de supo-
sar, en lo lloch mes baix. Ella s' indigna, 's treu
una sabatilla groga y 'n dona un cop horrorós al
nas de D. Albert. Aquet 's torna vert d' ira, y clava
una plantofada escandalosa á D.ª Alberta. Acu-

deixen los criats, y mentres la seva mestressa, groga de rabia, crida: "¡Vull lo divorci! ¡Vosaltres sereu los meus testimonis!", y 'ls criats contestan: "Nosaltres no hem vist res, senyora,, lo Sr. Julivert va repetint, escabellantse la melena: "¡Ay, no li agrada 'l vert y 's diu ma esposa!,,

Lo teló, cubert de fullas de col, baixará rápidamente.

ACTE SEGON.—La escena 's desenrotlla en una sala y arcoba del carrer de la Fruyta (1). La Berta y D. Albert ab lo major desvergonyiment possible 's farán juraments d' amor. Quan la escena ha arriuat á un grau de verdor acentuadissima, arriba 'l nen de la Berta ab quatre ensiams, y D. Albert pera que s' en torni per hont ha entrat, li dona deu céntims per 'carmelos. Després, lo Sr. Julivert, comensa á fer lo bot.

—¿Qué tens, *vert* meu? li pregunta ella ab fingit carinyo.

—¡Que m' hi barallat ab la dona, vethoaquil! ¡Una dona *gropa* es insufrible! ¡Jo 'm sento arrastrat al crim! ¡Tinch d' assassinarla!

—¡No 't perdis, Julivert! ¡Abandónala! ¡A mí m' agrada 'l vert! ¡Fugim! ¡Anémsen!....

—¡Sí! ¡Sí! ¡Tu ets la *verda* (2)... la meua esperansa! ¡Aném al camp... aném á pasturar com dos cabretas!

—Com tres cabretas, porque 'l meu noy no 'l deixo....

—¡Que vingui 'l teu noy, que vingui ab nosaltres á emborratxarse de vert! Sento sobre 'l meu front las ricas garbas d' aufals que 'l cel nos envía. ¡Recull-las! (*Ab deliri*) ¡L' aufals... l' aufals... l' aufals es la vida!

—¡Lo divorci!—exclama en aquet punt la seva senyora, qu' ha trobat la porta oberta. Las donas s' esgarrapan. D. Albert bufa de rabia. D.ª Alberta dona una surra á la seva rival. Lo senyor Julivert al sentir lo xap, agafa una ganiveta, y exclama furios:

—¡Aquet tanto me l' hi sentit al cor, esposa infame!

—¡Mátala! ¡Es groga!—cria la Berta

Y dit y fet, D. Albert degolla á la seva dona. Y á pesar de que 'l mangra raja en abundancia y de que l' auditori la veu vermella, lo Sr. Julivert diu, delirant:

—¡Aixó no es sang... aixó es groch, groch del barato! ¡Porta una galleda que repintaré la cuyna!

ACTE TERCER.—Sala en l' Audiencia. D. Albert seu en lo banch dels acusats. Tots los magistrats dormen. Los metjes declaran que l' Sr. Julivert pateix de la enfermetat modernista coneguda per *verdomania*, y 'ls individuos del Jurat, á pesar

(1) L' autor ha de remarcar que ' aquesta *fruyta* no es madura, sinó verda.

(2) Aquet mot deu pronunciar-se ab cuydado, á fi d' evitar confusions.

de no enténdrels, fan *que si* ab lo cap, com volguent dir: "¡Ja 'ns ho pensavam nosaltres!,,

Segueix lo judici 'l curs ordinari, y quan toca parlar á l' advocat defensor, D. Silvestre Pámpol, lo públich que l' esperava com candeletas, aplaudeix y dona alguns crits de «bravo». Lo President s' enfada y després d' haver tractat als esvalotadors, de salvatjes, 'ls hi tira la campaneta y la capsa de las ulleras d' un magistrat, que ab tot y la cridoria continua dormint.

Acte seguit, la defensa explica en brillants periodos, que 'l Sr. Julivert arrastrat per una forsa misteriosa, avasalladora, incombtable, va matar á la seva dona, sense donarsen compte, com s' hauria matat ell mateix si hagués cregut qu' era groch y no vert, porque l' acusat, no obrava per impuls propi, sinó mogut pe 'ls micro-organismes verdosos que niuhavan en son cervell. Recorda que la mare del acusat no era aficionada á las truytas, porque 'l groch li era repulsiu, arriuant la repulsió á tal extrém, que d' aquet color no mes podía sufrirne las doblas de quatre; fa present també, que 'l seu avi, dels rabes no mes s' en menjava las fullas, per exclusiva simpatía al vert; y acaba demanant un veredict de d' inculpabilitat, puig si algún culpable de la mort de D.ª Alberta existía, no era 'l seu marit, sino 'ls inventors de polvos pera matar mosquits y moscas, que no s' havían ocupat encare d' inventarne uns pera matar los *microbis verdosos*.

Lo Jurat dona 'l seu veredict en consonancia á lo demanat per l' advocat defensor, y surt la lluna, enviant sos raigs al *verdomantach*, qui, abrassat al Sr. Pámpol, va dihent ab posat de ximple, mentres baixa 'l teló pausadament: «¡Ja surt l' aufals .. l' aufals... l' aufals.»

Aquest es l' argument fí de sigle, qu' ofereixo als meus estimats modernistas.

¿Diuhen qu' es detestable? Ja ho sabía.

Pero es molt nou. Y aixó basta.

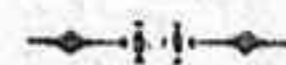
A. GUASCH TOMBAS.

Historich

Anda allá, poca-vergonya,
tros d' ase, ximple, animal,
vil, atrexit, cap-de-pal,
pensas pintarm' la cigonya
pro vas errat borratxó,
murri, pillo, poca-pena ..
(Aixó m' ho vá di' una nena
perque li vaig fé un petó).

AMICH DELS AUCELLS.

Menudencia

—Ja li pagaré ab lo temps
deya á un inglés en Ramón.

Y l' inglés va contestar:

— Mes val que m' ho pagui ab or.

LLUIS G. SALVADOR.

LA TOMASA
 PERDUTS ENTRE LA BOYRA
 MATINADAS BARCELONINAS

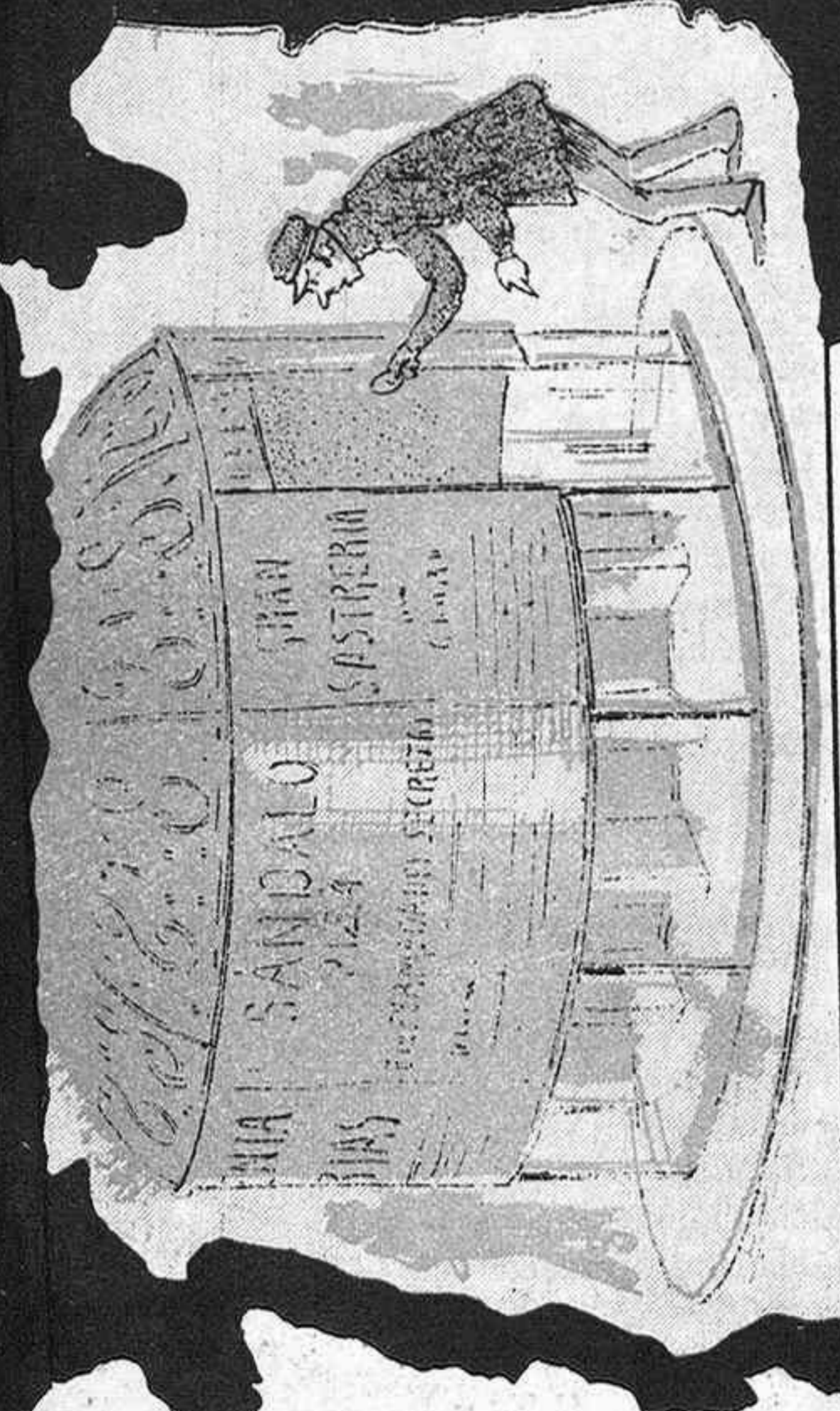
Per J. LLOPART.

No crech que hi hagi ningú qu' estigui mes cremat ab las boyras de la matinada, que 'l senyó Pasqual. Figürinse vostés que l' altre dia, per obrir la porta de l' escala, va passar dugas horas palpant escaletxas. Per tots los forats ficava la clau, menos pe 'l forat que li convenia. Ni podia trobá 'l pany!

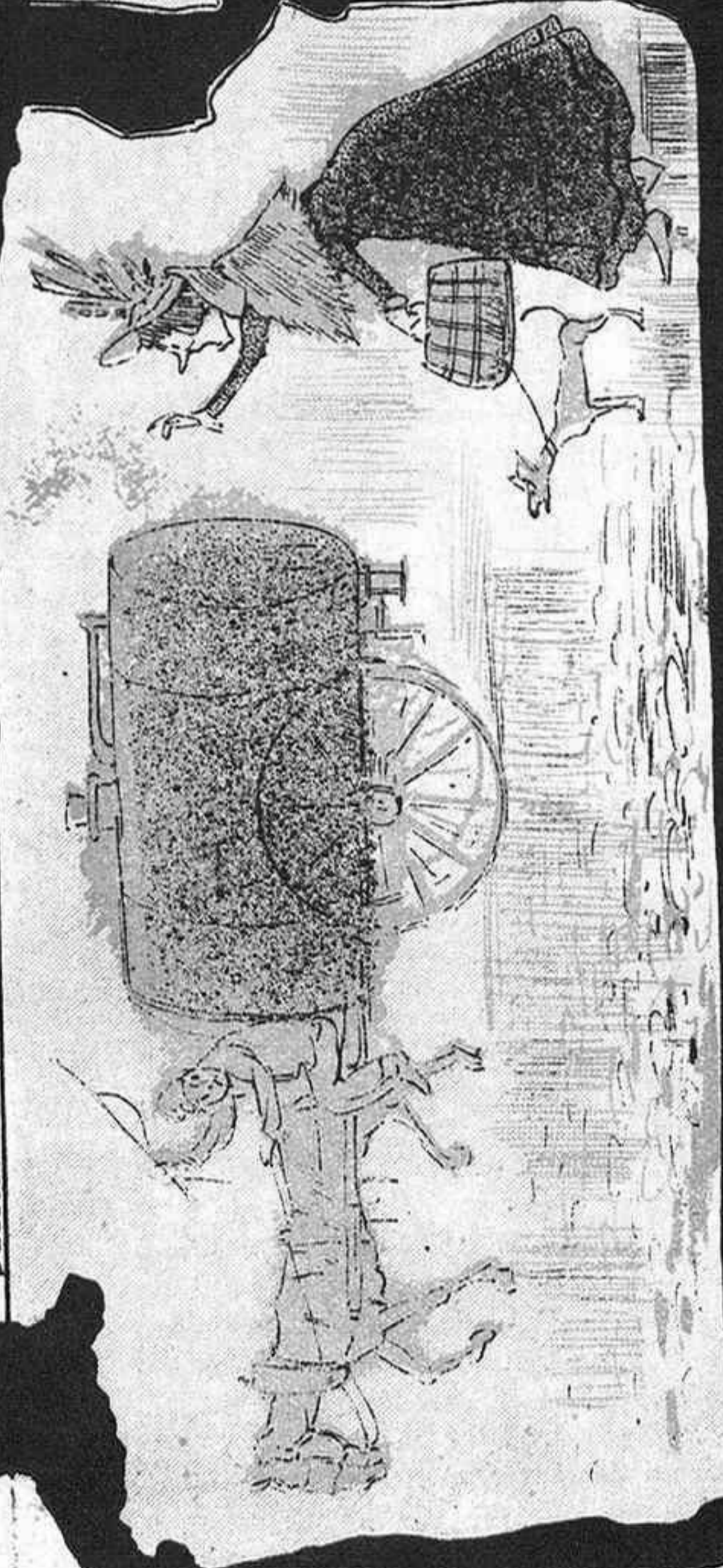
—(Aquet jove tan prim y llargarut de segú que fuma!)
 —¿Me farà 'l favor de deixar-me arrendre?

—¡Dimontri de orinador! L' hi voltat quatre vegadas y la boyra no 'm deixava pas trobar l' entrada. ¡Ara si que soch á puesto!

—Al últim, ja 'm sembla que topo ab un kiosco. ¡¡Ep, noy!!... (Vaya un tuf ¡ni que s' hi estessin fent pipí!) ¡¡Ep noy! Donguim i' últim número de LA BARBETINA!

—(Pujaré al tranvia) ¡Pst, pst! Eyl, ¡Conduc-tor! ¡Fassi 'l favor de parat!... ¿Que vá plé? —¡Ja ho crech, vatúa nell! ¡no n' hi cabria pas ni una sola portadora!

—Casi juraría que ja ja tinch aquí... ¡A veure, si palpant ab cuydadet, li puch trobar l' aixeta!

Litografia Barcelonesa

S.^a Ramon, 6
BARCELONA

MENTIDAS

En lloch puch trobar consol
des' que tu 'm vares deixar,
per xó sempre vaig tot sol
y d' eix modo puch plorar.

Ay quant t' estimo—bella María,
rosa florida—del meu amor,
tu omplés ma vida—y ets l' alegria
mes gran del cor.

Per tu no dormo—per tu sospiro,
sols en tu penso—cada moment,
¡tot me fa fastich!—sols quan te miro
estich content.

VASEBOT.

Per avuy fem festa d' aquesta secció, ja que cap novetat se registra en la passada setmana, puig en casi tots los teatros han continuat representantse las obras que mes éxit han lograt en la present temporada.

Debém exceptuar lo del carrer del Hospital que no content al escás éxit que lográ—pe 'ls que passaren per la taquilla—lo seu *home de sort* en la nit del estreno, ha

volgut anar tirant alguna altra representació de la mateixa obra, sent tan escassa la concurrència que hi ha assistit, que á tractarse de autor menos favorito de la casa, ja seria retirada la obra del cartell.

Desitjariam saber ab *franquesa*, si entre son autor y algú de la comptaduria hi ha algú negoci apart.

Tot podria ser perque *cosas veredes el Cid*...

*
* *

En perspectiva hi ha l' estreno en lo teatro de Catalunya (Eldorado)—ja que está anunciat pera demá divenres—del saynete lirich *El padrino de El nene ó todo por el arte*, lletra del actor y autor Julián Romea y música del mestre Caballero, lo primer de Espanya (si no 'ls hi sab greu al senyor Morera y á sos sabis amichs), ab colaboració del mestre Hermoso.

Pera lo major éxit de la obra, los autors de la música se troban entre nosaltres á fi de dirigir sos últims ensajos.

UN CÒMICH RETIRAT.

*
* *

DEVANT del mirall
se 't veu á tot' hora
amoixant ab goig
las joyas que portas.
Si algú que no sab
encare ta historia
allí 't sorprengues,
diría si ets boja.
No ets boja, ja ho sé
no ets boja, qu' ets dona,
ets una infelís
que vas perdre l' honra
cegada pe 'l brill
d' unas quantas joyas.
Ta mare ab dolor
't busca y no 't troba,
Deu vulla que may
ne sápigas, pobre,
ta historia de llot
que fá abaixá 'l rostre.
Devant del mirall
segueix á tot' hora
calándria arrogant
sens' alas ni plomas.
Avuy entorn teu
no hi veus ni una sombra;
un munt d' il·lusions
ton pensament forja.
Mes ay, que 'n lo mon
de grat ó per forsa
tot deu sucumbir,
tot deu torná á fondres,
ciutats, monuments,
jardins, claustres, torres
las feras del bosch
las plantas y 'ls homes.

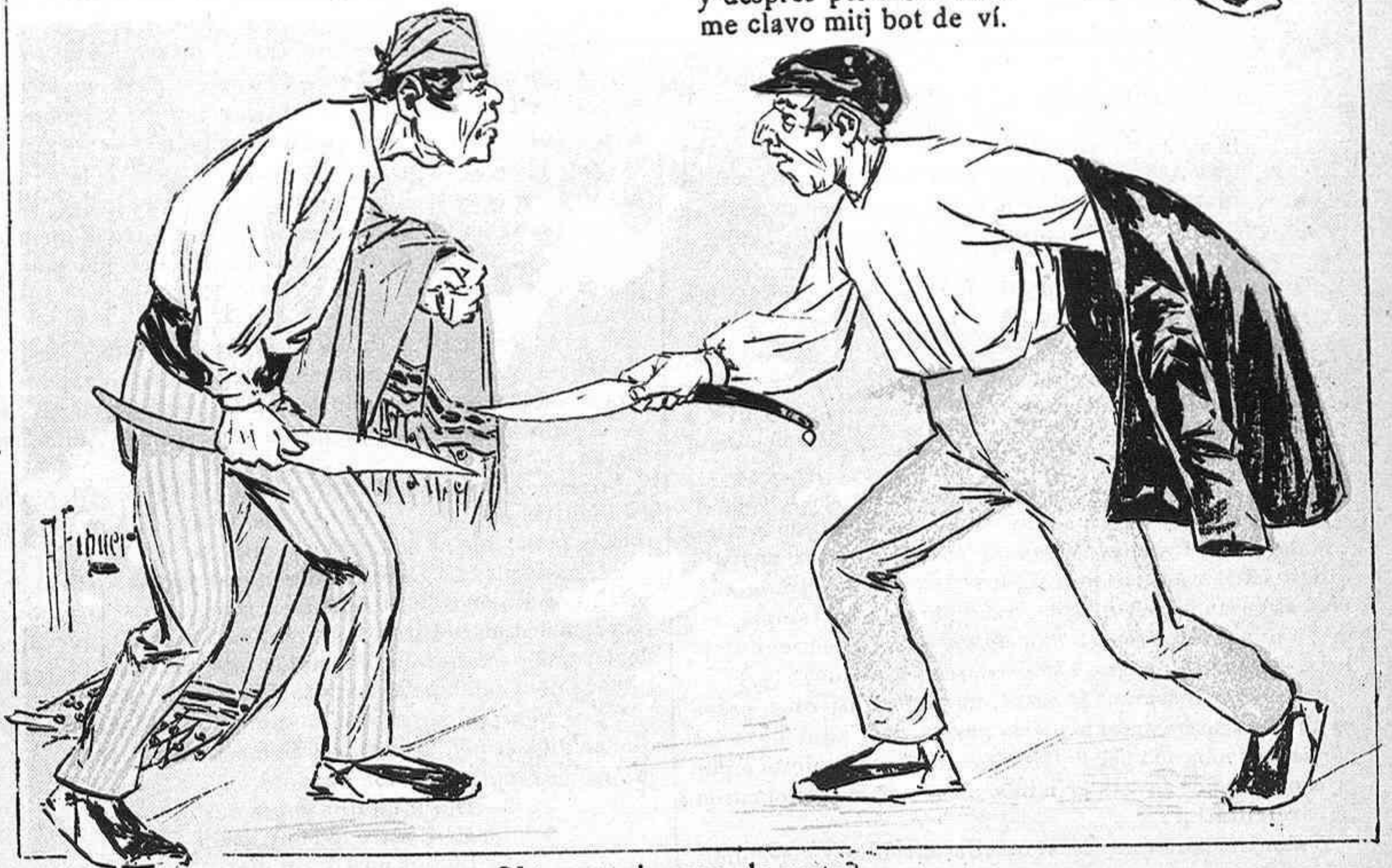
J. T. y R.

EN PLENA CIVILISACIÓ

—¡Lladres! ¡Socorro, que 'm matan!
—Muixoni y vinga pants,
qu' ab la Xata aquesta tarde
tinch un tech de compromís.

¡Vull fer sang! ¡Vull fer desgracias!
¡Ay del que passi per 'quí...
y després per celebrarho
me clavo mitj bot de ví.

—¡Ché ¿no vols pagar lo gasto?
—Sis perretes?... No 'm vé bé,
Tira del eyna, y qui mori
paga 'i gasto al taberné

Los modernistas no satisfets ab escriure *ome* en lloch d' *home*, per diferenciarse dels pobres ignocents que no estém encare iniciats en los secrets del modernisme, nos han enterat per medi del seu cartell-anunci del estreno de la ópera *La Fada del Estany*, que las pessetas no son pessetas, sinó *pecetes*.

Al veure que 'ls modernistas volen que diguém *pecetes*, los mortals que las hem vistas hem d' exclamá ab caras tristas: «¡Se veuhen unes...cocetes!»

✱

En lo mateix cartell posaren los divertits modernistas, *peces* per *pessas*.

Y com qu' al cap de vall de dit anunci s' hi veyan un parell de tiburons, ó llubarros—no n' estém segurs—deya un subjete molt aficionat al peix, parat devant del cartell:

—Si sabia qu' aquets *peces* que diu aquí, havian de ser ben frescos, y no m' havia de costar gayre car, hi aniria á la *peixada* de Sitges.

✱

Un poeta novell va escriure un *juguet* que feu *plorá*...
¿Ara un drama estrenará?
Preparemnos, donchs, á *riure*.

✱

Tota la colla de galifardeus que fa ali ab 'l *plagiari*, s' ha descordat de mala manera, embrutant mes paper que 'l *Tostado* en defensa d' una causa tan impossible qu' hasta es pecat 'l parlarne.

¿Que volen aquest parell de setmanaris escrits y llegits en familia y aquestos diaris d' á tres al quarto que si no son escrits en familia ho son per la familia del interesat?... ¿Volen qu' aquest, sigui á *pesar de tot* una *eminencia*?... Enhorabona; per nosaltres que ho sigui y que li fassi bon profit. Lo *Noy de Tona* ja 's fa vell y necessita sucesor.

Ara en quant á n' aquestos criticchs d' última hora, á n' aquestos *Clarins* barbamechs qu' hasta insultan la sombra del gran Revilla, retreyent sos escrits per apoyá á qui, d' existir actualment un Revilla, no mes li concediria beligerancia per guardar reservats en lo temple del art, á n' aquestos *erudits á la violeta*, es cosa de preguntarlos... —¿Quo tal; pagan bé vostras defensas?...

Perque piadosament pensant, no podém ni volem creure ab altra cosa, sinó ab que la ploma dels aduldors del *plagiari* es moguda per l' *agrahiment* de favors rebuts ó per la esperansa de favors próxims. ¡May per la justicia ni la imparcialitat!...

Y mentrestant que 'ls ventrells agrahts y 'ls sollicitants en germen esbotzan 'l bombo en honor del autor de moda (?) la empresa veu *dolorosamente sorpresa*, que la *sort*

sols l' ha feta 'l que s' ha venut l' obra per cent vegadas mes de lo que val.

En quant 'l públich, per ara... ¡passa de llarch!
¡Ja era hora!

✱

El Bello Sexo: es lo títul d' una publicació setmanal que veu la llum en nostra ciutat y la qual recomaném á nostras simpáticas lectoras.

Com en qüestió de modas, qu' es la especialitat del periódich, no hi enteném res, nos es impossible donar nostra opinió, pero hem sentit dir que qualsevol seuyoreta ab los patróns que 'l periódich reparteix, pot despatxar la modista.

Y aixó 'ns sembla francament una inveneió molt hermosa perque las modistas son la pesadilla dels homes!

✱

Dijous de la setmana passada va estrenarse en lo Teatro de «La Granada Gracienense» lo drama nou de Guimerá titulat *Terra baixa*, obtenint un regular desempenyo y molts aplausos.

L' obra en si conté totas las bellas y defectes de costúm en las obras de 'n Guimerá, los tipos, excepte 'ls dels protagonistas, son arrancats de la veritat. Diuhen cosas bonicas y tenen rasgos felissos. En cambi 'ls tres personatjes principals 's mouhen dintre de situacions moltas voltas descabelladas y alimentan passións impossibles. Y descolla sobre tot aquell afany de 'n Guimerá de posar lo trágich al costat de lo cómich y de treure efectes dramátichs dels xistes dels seus personatjes, lo que per mes trassa que 's cregui tenir, á voltas no resulta.

No parlém mes extensament d' aquesta obra perque 'ls periódichs de Madrit van ferho ja fa días y sab tothom á que atenirse.

De caliu regionalista, molt; casi be un xiquet massa. Y mirat desapassionadament aquet caliu, posa en ridicul al poeta y á sos admiradors. Al poeta perque l' apoteóssis d' un Guimerá en l' escenari d' un cassino te algo d' exhibició de festa major. Als admiradors, perque la ovació al mestre que se 'ls rifa, dona á entendre que son capassos d' empassars'ho tot hasta l' *escudella rescalfada* d' un poeta catalá y catalanista qu' escriu de primera mà pera 'l públich de Madrit.

✱

Si no volen negarse en un mar de confusions, los recomeném que no llegeixin mes d' un d' aquets papers, que coneixém ab lo nom de diaris. Lo mortal que en llegeixi dos solzament, ja poden dir qu' es home al aygua.

Nosaltres, que á pesar de donarlos aquet consell, tenim la debilitat de llegir tot lo que 'ns vé á má, nos trobém á cada punt, que no sabém á qui creure.

Per exemple: Lo *Ciero* del divendres passat, edició del matí, nos diu en sa secció de telegramas, que en lo *meeting* celebrat en lo Circo de Colón, lo doctor Ezquerdo va declararse partidari de la fusió de tots los partits republicans pera celebrar lo triunfo dels seus ideals.

Y *Las Noticias* declara en lo mateix día é igual secció, que en dit *meeting*, la majoria va mostrarse partidaria de la fusió, excepte 'l doctor Ezquerdo.

Diu l' un que vol la fusió, sosté l' altre lo contrari, y llegint mes d' un diari sols troba la con-fusió qui la vritat vol trobarhi.

✱

Sembla que 'ls modernistas, tranquils com sempre, no van servir las localitats y entradas pera l'estreno de *La Fada del Estany* que tenian promesas á gran número de personas, á fi d'atendre compromisos d'última hora.

Tal conducta va produhir tants crits y protestas, que las autoritats de Sitges, pera evitar un conflicte, posaren als seus subordinats *sobre las armas*.

Afortunadament no hi hagueren desgracias, y 'ls mateixos qu'avants del estreno volian menjarse 'ls fetjes dels organitzadors de la festa, quan s'enteraren del resultat poch satisfactori d'aquesta, s'entornaren á sos respectius domicilis, acariciant las 3 *pecetes*, que per miracle, tenian encare á la butxaca.

¡No pot demararse un final mes modernista!

Lo diumenge passat, avants del estreno de la ópera *La Fada del Estany* efectuat en la vila de Sitges, lo gran sacerdot del modernisme, Sr. Ru-siñol, va despenjarse en un discurs, en lo que, com es de suposar, va parlar al auditori de la conveniencia de rompre 'ls motllos antics.

Y es fama, qu'un fabricant de neulas que se l'escoltava, pegant un bot sobre la butaca, va exclamar: «¡Los meus motllos, son los mateixos que usava 'l pare, pero si me 'ls trencan, juro que me 'ls pagarán per nous!»

—Per dir pessetas, Sevè,
hi notat que diu *pecetes*.
¿Es modernista, potsé?
—No, zenyor, que zoch .. *zopetes*.

Hem tingut lo gust de veure en nostra Redacció *El Monitor infantil*, periódich que publica la casa Bastinos d'aquesta ciutat y qu'es un modelo en son género, tant per son text instructiu com pe 'ls grabats y cromos que l'acompanyan. Ultimament ha comensat á publicar com á regalo, figurins de indumentaria de tots paisos y épocas, magníficament il·luminats, lo que dada la baratura del periódich es un verdader derrotxe, tant mes digne d'aplauso, quan per aquest senzill medi poden adquirir molts coneixements de historia y geografia las tendras criaturas.

Felicitém á la casa editoria!

Satisfeta pot estar la distingida Societat *Centro Cómico Lírico* del éxit que en la present temporada de Carnaval van logrant los balls de máscaras que verifica en la elegant platea del teatro de Novetats, puig que lo que doná en la nit del dissapte passat, se vejé de tal modo concorregut que era impossible ja ballarhi una parella mes.

Lo bon gust y expleidés que animan á la Junta Directiva, se feren patents en los capritxosos programas que se repartiren, puig representavan ab moltíssima perfecció una trompeteta heráldica que cridá poderosament l'atenció dels concurrents y d'un modo especial en sos oídos, ja que 5000 trompetetas tocadas al *unisono*, son prou per *entussiasmar* á las orelles mes ensopidas que puguin existir.

També ha de sentir satisfacció dita Societat, al veure que la concurrencia la componian las familias mes distingidas de Barcelona, per lo que creyém inútil manifestar que tan los trajos de societat com los de máscara, eran de irreprotxable gust.

Pera lo día 27 del corrent, prepara lo tercer ball y sabem que en vista del inmillorable éxit que han lograt los anteriors, hi ha propósit de darne un altre de extraordinari y fora de abono, que per lo tant seria de Pinyata.

A realisar-lo, creyém faria un bon negoci y resultaria una gran noticia per los assiduos concurrents á la sens rival societat recreativa de Barcelona.

La distingida societat *Coppelia* prepara pera 'l día 25 d'aquet mes, (*Dijous gras*) un ball de máscaras que tindrà lloch en lo Teatro Principal, á benefici del Hospital de Santa Creu, y que segons noticias se veurá molt concorregut.

Felicitém á la esmentada Societat pe 'ls bons sentiments que revela al destinar á dit benefici establiment los ingressos, que 'l ball per ella organitzat produheixi, y desitjém, per tal motiu que resulti aquet, lo millor y mes concorregut dels que s'hagin celebrat y se celebrin durant lo que resta de la present temporada carnavalesca.

Si 'l desempeñyo de *La Fada del Estany*—qu'es una fada que no té res que veure ab lo nostre Director—no va resultar un' *orga de gats*, (qu'ho ignorém) deu donarsen las gracias á la Mare de Deu, y portar á corre-cuyta un ciri morat á la verge de la Bona-nova.

Figurínse, piadosos lectors, que 'ls principals intérpretes de la esmentada ópera, sigueren los següents: Senyoreta Campodónico, argentina; Srta. Petri, italiana; Sr. Morales, andalús; y Sr. Perelló, valenciá.

Com se veu, esceptuant lo Sr. Perelló, los demás devian parlar un catalá, que á bon segur no 'ls hi hauria envejat lo *Xanxas* de mes bona pasta.

Pera cert cassos se fá imprescindible 'l *volapuk*...pera evitar el ridículo y servir de ludibrio á los demás, com diu en sos anuncis aquell famós mestre de ball.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l día 16 d'aquet mes)

Anirán los travalls següents: *Municipalitat*; *Xaradas*; *Llampechs*; *Capritxos* de J. P.; *Una noya... aprofitada*; *Martingalas*; *Los mesos del any*; *Esclats*; *La cansó d'en Tururut*; *Quènto* de N. de T.; *De rebot*, y un trenca-closcas de cada un dels col·laboradors: Pau Bargalló, Esoj Ariam, Un Premianés, E. R. Oliver, Paquito S. L., Pere Rigau, P. Salóm, y Joseph Noví.

B. Nani: No, senyor; no era 'l de vosté. Publicarém dos epigramas.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI
PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigir-se á l'Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

LITOGRAFÍA BARCELONESA

de Ramón Estany

6, Sant Ramón, 6.—BARCELONA

LA TOMASA
UNA TIA

—¡Ulls de cel, cabellets rossos!
Mes maca ets qu' un serafi
(¿Santa Rita, no podriau
fer que' n tinguéss un així!)

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

En Tot ne va demanar
á la Prima-dos y tres,
y van dirli un quart mes clar
que va quedar tot sorprés.

P. F. (SUSCRIPTOR).

XARADAS RÁPIDAS BESTIALS

(Totals noms d' animal)

- 1 Vocal, consonant.
- 2 Vocal, consonant, girada vegetal.
- 3 Consonant, diversió.
- 4 Temps de verb, consonant.
- 5 Animal, vocal.

K. NAR.

TARJETA

CASSINO DEL COMERS

TARRASSA

Formar ab aquestas lletras deguda-
ment combinadas, 8 carrers de Bar-
celona, 2 pobles catalans y un licor.

JOSEPH GORINA ROCA.

TRENCA-CAPS

SOL RE DO

Ab aquestas tres notas musicals de-
gudament combinadas, formar un
nom de dona.

J. VILLÁ Y V.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5.—Poble catalá.
- 2 3 3 4.— « de Navarra.
- 1 3 2.— « catalá.
- 4 5.—Un aliment.
- 5.—Vocal.
- 3 2.—Musical.
- 1 2 5.—Non d' home.
- 3 3 4 1.—Animal
- 3 3 5 3 3.—Carrer de Barcelona.

PAU BARGALLÓ (à) RUSQUILLA.

GEROGLIFICH

X LL LL

: = A

XX LLLL

JOSEPH PRATS.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 440

Xaradas llampech.—1: C-amelia.—2:
T-aula.—3: Ros-quilla.—4: Lis-boa.
—5: Rap-é.—6: Pus-sa.—7: Pi-lo-
ta.—8: Mus-sol.—9: Pany-o.—10:
Vi-oli.—11: Ca-p-sa.

Anógrama.—Gana-Agna.

Tarjeta.—Or—Frederich Soler—Romea
Acróstich.—

Lo collaret de P erlas
La creu de la mas I a

Lo dido T

Lo contr A mestre

Lo fe R rer de tall

Batalla de R einas

Los seg A dors

Geroglifich.—Com mes perlas mes tre-
sors.

IDEM AL NÚMERO 441

Xarada-denuncia.—As-que-ro-sis-si-ma
Conversa.—Tapioca.

Lit. Barcelonesa de RAMÓN ESTANY
—6, Sant Ramon, 6.—BARCELONA—